ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[*HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 25. novembrī[1]

Lieta C-361/19

De Ruiter vof
pret
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

(*College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā lauksaimniecības politika – Tiešie maksājumi – Regula (ES) Nr. 1306/2013 – 97. panta 1. punkts – 99. panta 1. punkts – Īstenošanas regula (ES) Nr. 809/2014 – 73. panta 4. punkta a) apakšpunkts – Maksājuma samazinājums vai tā nepiešķiršana, ja nav izpildīti savstarpējās atbilstības noteikumi – Tā gada noteikšana, kurš ir jāņem vērā, lai aprēķinātu samazinājuma procentuālo daļu – Samazinājuma aprēķināšana – Samazinājuma attiecināšana – Gads, kurā ir notikusi neievērošana – Gads, kurā ir konstatēta neievērošana – Spriedums *Teglgaard* un *Fløjstrupgård* (C-239/17, EU:C:2018:597)

I. Ievads

1. Šī lieta ir kā turpinājums spriedumam *Teglgaard* un *Fløjstrupgård*[2].

2. Minētajā spriedumā Tiesai bija jānosaka, vai saskaņā ar tolaik aplūkoto tiesisko regulējumu lauksaimniekiem maksājamo tiešo maksājumu samazinājumi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ[3] ir jāaprēķina, balstoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti par to kalendāro gadu, kurā šī neievērošana ir *notikusi*, vai, balstoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti par to gadu, kad minētā neievērošana ir *konstatēta*[4]. Tiesa nosprieda, ka aprēķinā ir jāizmanto gads, kad neievērošana ir *notikusi*[5].

3. Sprieduma *Teglgaard* pasludināšanas brīdī minētajā lietā aplūkotie noteikumi jau bija atcelti un aizstāti ar jaunu tiesisko regulējumu, ar kuru tika grozīts attiecīgo tiesību normu formulējums. Šis jaunais tiesiskais regulējums ir tas, kas jāinterpretē šajā lietā, kur uzdotais jautājums ir tāds pats kā jautājums, kas aplūkots spriedumā *Teglgaard*, bet jaunā tiesiskā regulējuma ietvaros – vai, aprēķinot

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Spriedums, 2018. gada 25. jūlijs (C-239/17, turpmāk tekstā – "spriedums *Teglgaard*", EU:C:2018:597).

3 Attiecībā uz savstarpējās atbilstības sistēmu skat. šo secinājumu 39.–41. punktu.

4 Spriedums *Teglgaard*, 34. punkts.

5 Spriedums *Teglgaard*, 59. punkts.

tiešo maksājumu samazinājumus, ir jābalstās uz gadu, kad neievērošana ir *notikusi*, vai uz gadu, kad tā ir *konstatēta*? Interpretējamās tiesību normas ir Regulas (ES) Nr. 1306/2013[6] 97. panta 1. punkts un 99. panta 1. punkts, kā arī Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014[7] 73. panta 4. punkta ievaddaļa un tā a) apakšpunkts.

4. Šajā lietā Tiesai tātad būtībā ir jānosaka, vai likumdevējs ar jauno tiesisko regulējumu ir vēlējies mainīt gadu, uz kura pamata ir jāaprēķina samazinājumi un kurš bija paredzēts agrākajā tiesiskajā regulējumā.

5. Sava izklāsta beigās es ierosināšu Tiesai uz šo jautājumu atbildēt noliedzoši, proti, ka aprēķins ir jāveic, vienmēr balstoties uz gadu, kad neievērošana ir *notikusi*.

6. Lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar kuru ir uzdots šis jautājums, ir iesniegusi *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) saistībā ar tiesvedību starp lauksaimnieku un *minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit* (lauksaimniecības, dabas aizsardzības un pārtikas kvalitātes ministrs, turpmāk tekstā – "ministrs") par lauksaimniekam pienākošos tiešo maksājumu summas samazinājumu, ko noteicis lauksaimniecības ministrs, savstarpējās atbilstības noteikumu divu neievērošanas gadījumu dēļ.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Lietā Teglgaard piemērojamās Savienības tiesības (iepriekš atbilstošās tiesību normas)

7. Savstarpējās atbilstības sistēma tika ieviesta ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003[8], kā tā ir precizēta Regulā (EK) Nr. 796/2004[9] (1. iedaļa). Pēc tam šīs regulas tika atceltas un aizstātas ar attiecīgi Regulu (EK) Nr. 73/2009[10] un Regulu (EK) Nr. 1122/2009[11] (2. iedaļa). Šīs regulas tika aplūkotas spriedumā *Teglgaard*.

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp.).

7 Komisijas Īstenošanas regula (2014. gada 17. jūlijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību (OV 2014, L 227, 69. lpp.).

8 Padomes Regula (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV 2003, L 270, 1. lpp.).

9 Komisijas Regula (2004. gada 21. aprīlis), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai ieviestu savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu, kura paredzēta Padomes Regulā (EK) Nr. 1782/2003, ar ko ievieš kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (OV 2004, L 141, 18. lpp.).

10 Padomes Regula (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV 2009, L 30, 16. lpp.).

11 Komisijas Regula (2009. gada 30. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar vīna nozarē paredzēto atbalsta shēmu (OV 2009, L 316, 65. lpp.).

1. Regula Nr. 1782/2003 un Regula Nr. 796/2004

8. Būtībā Regulas Nr. 1782/2003 6. panta 1. punkta franču valodas redakcijā bija paredzēts, ka savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gadījumā to tiešo maksājumu kopējo summu, kas jāpiešķir "kalendārajā gadā, kurā konstatēta neatbilstība", samazina [12]. Savukārt, gandrīz visās šīs tiesību normas pārējo valodu redakcijās bija minēts "gadā, kurā neatbilstība ir notikusi" [13].

9. Kopš 2008. gada ar Regulu (EK) Nr. 146/2008 [14] Regulas Nr. 1782/2003 6. panta 1. punkts tika grozīts šādi:

"Ja konkrētā kalendārā gadā (turpmāk – "attiecīgais kalendāra gads") kādu laiku nav ievērotas tiesību aktos paredzētās apsaimniekošanas prasības vai labas lauksaimniecības un vides apstākļi un minētās prasības nav ievērotas attiecīgajā kalendāra gadā atbalsta lūgumu iesniegušā lauksaimnieka tiešas darbības vai bezdarbības dēļ, tiešo maksājumu kopsummu, ko piešķir minētajam lauksaimniekam, [..], samazina vai maksājumu atceļ [..]."

10. Regulas Nr. 796/2004 66. panta 1. punkta pirmajā daļā bija noteikts:

"1. [..] ja konstatētā neatbilstība radusies lauksaimnieka nolaidības dēļ, samazinājumu piemēro [..] tiešo maksājumu kopsummai, kas piešķirta vai jāpiešķir attiecīgajam lauksaimniekam, ievērojot atbalsta pieteikumus, ko viņš iesniedzis vai vēl iesniegs gadā, kurā konstatēta minētā neatbilstība. [..]"

2. Regula Nr. 73/2009 un Regula Nr. 1122/2009

11. Kopš 2009. gada 19. janvāra Regulas Nr. 1782/2003, kas grozīta ar Regulu Nr. 146/2008, 6. panta 1. punkts tika aizstāts ar Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punktu, un kopš 2009. gada 30. novembra Regulas Nr. 796/2004 66. panta 1. punkts tika aizstāts ar Regulas Nr. 1122/2009 70. panta 8. punkta a) apakšpunktu.

12. Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkta pirmajā daļā bija paredzēts:

"1. Ja nav ievērotas likumā noteiktās pārvaldības prasības vai labs lauksaimniecības un vides stāvoklis jebkurā laikā konkrētajā kalendārajā gadā (turpmāk – "konkrētais kalendārais gads") un ja neatbilstības pamatā ir darbība vai bezdarbība, ko var tieši attiecināt uz lauksaimnieku, kas iesniedzis atbalsta pieteikumu konkrētajā kalendārajā gadā, kopējo piešķirto vai piešķiramo tiešo maksājumu summu [..] minētajam lauksaimniekam samazina [..]."

13. Regulas Nr. 1122/2009 70. panta 8. punkta a) apakšpunktā bija noteikts:

"8. Lai piemērotu samazinājumus, samazinājuma procentuālo daļu piemēro kopējai summai, ko veido:

a) tiešo maksājumu kopsumma, kas ir piešķirti vai piešķirami attiecīgajam lauksaimniekam, ņemot vērā atbalsta pieteikumu, ko viņš iesniedzis vai iesniegs neatbilstības konstatācijas kalendārajā gadā [..]."

12 Saskaņā ar šīs tiesību normas formulējumu franču valodas redakcijā: "[l]orsque les exigences réglementaires en matière de gestion ou les bonnes conditions agricoles et environnementales ne sont pas respectées en raison d'un acte ou d'une omission directement imputable à l'agriculteur concerné, le montant total des paiements directs à octroyer au titre de l'année civile au cours de laquelle le non-respect est constaté, est réduit" ["ja tādas darbības vai bezdarbības rezultātā, kuru var tieši attiecināt uz atsevišķu lauksaimnieku, netiek ievērotas likumā noteiktās pārvaldības prasības vai labi lauksaimniecības un vides apstākļi, to tiešo maksājumu kopējo summu, kas jāpiešķir kalendārajā gadā, kurā konstatēta neatbilstība, [..], samazina [..]"].

13 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 36. punkts.

14 Padomes Regulas (2008. gada 14. februāris), ar kuru groza Regulu Nr. 1782/2003 (OV 2008, L 46, 1. lpp.), [1. panta 1. punkta a) apakšpunkts].

B. Pamatlietā piemērojamās Savienības tiesības

14. Kopš 2013. gada 17. decembra Regulas Nr. 73/2009 tiesību normas savstarpējās atbilstības noteikumu ievērošanas jomā tika aizstātas ar Regulā Nr. 1306/2013 [15] paredzētajām tiesību normām (1. iedaļa), un kopš 2014. gada 17. jūlija Regulas Nr. 1122/2009 tiesību normas tika aizstātas ar Īstenošanas regulā Nr. 809/2014 paredzētajām tiesību normām (2. iedaļa). Šajā lietā ir jāinterpretē tieši šīs regulas, kas ir daļa no kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformas.

1. Regula Nr. 1306/2013

15. Regulas Nr. 1306/2013 53. apsvērums ir formulēts šādi:

"Ar [Regulu Nr. 1782/2003], kuru aizstāja [Regula Nr. 73/2009], izveidoja principu, ka noteikta KLP atbalsta summu pilna samaksa atbalsta saņēmējiem būtu jāsaista ar atbilstību noteikumiem attiecībā uz zemes apsaimniekošanu, lauksaimniecības ražošanu un lauksaimniecisko darbību. [..]."

16. Šīs regulas 57. apsvērumā ir paredzēts:

"Savstarpējās atbilstības sistēma nozīmē zināmus administratīvos ierobežojumus gan atbalsta saņēmējiem, gan valsts pārvaldes iestādēm, jo jānodrošina uzskaite, jāveic pārbaudes un vajadzības gadījumā jāpiemēro sankcijas. Šīm sankcijām vajadzētu būt samērīgām, iedarbīgām un atturošām. Šādām sankcijām nevajadzētu skart citas sankcijas saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem. Konsekvences nolūkā ir lietderīgi apvienot attiecīgos Savienības noteikumus vienā juridiskajā instrumentā. [..]"

17. Minētās regulas 91. panta 1. punktā ir noteikts:

"1. Ja 92. pantā minētais atbalsta saņēmējs neievēro 93. pantā noteiktos savstarpējās atbilstības noteikumus, minētajam atbalsta saņēmējam piemēro administratīvu sodu."

18. Šīs pašas regulas 97. panta "Administratīvā soda piemērošana" 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

"1. Šīs regulas 91. pantā minēto administratīvo sodu piemēro, ja kādā kalendārajā gadā ("attiecīgais kalendārais gads") kādu brīdi nav ievēroti savstarpējās atbilstības noteikumi un attiecīgā neatbilstība ir tieši attiecināma uz atbalsta saņēmēju, kurš attiecīgajā kalendārajā gadā iesniedza atbalsta pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu."

19. Regulas Nr. 1306/2013 99. panta "Administratīvā soda aprēķināšana" 1. punktā ir paredzēts:

"1. Administratīvo sodu, kas paredzēts 91. pantā, piemēro, samazinot vai nepiešķirot 92. pantā minēto maksājumu kopsummu, kas attiecīgajam atbalsta saņēmējam ir piešķirta vai ir piešķirama saistībā ar atbalsta pieteikumiem, kurus viņš iesniedzis vai iesniegs konstatējuma kalendārajā gadā.

Aprēķinot samazinājumus vai summas, kas netiks piešķirtas, ņem vērā konstatētās neatbilstības nopietnību, apjomu, pastāvīgumu un atkārtošanos, kā arī 2., 3. un 4. punktā izklāstītos kritērijus."

15 Ir jāprecizē, ka, lai gan Regulā Nr. 73/2009 paredzētās tiesību normas savstarpējās atbilstības noteikumu ievērošanas jomā tika aizstātas ar Regulā Nr. 1306/2013 paredzētajām tiesību normām, Regulas Nr. 73/2009 tiesību normas formāli tika atceltas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV 2013, L 347, 608. lpp.).

2. Īstenošanas regula Nr. 809/2014

20. Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 V sadaļas III nodaļas nosaukums ir "Administratīvo sodu aprēķināšana un piemērošana". Šīs nodaļas 73. panta "Vispārīgie principi" 4. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"4. Administratīvo sodu piemēro to [tiešo] maksājumu kopsummai, kas [..] ir piešķirti vai ir jāpiešķir minētajam saņēmējam:

a) atbilstoši atbalsta pieteikumiem vai maksājuma pieprasījumiem, ko tas iesniedzis vai iesniegs konstatēšanas gada laikā; [..]."

III. Pamatlieta, prejudiciālais jautājums un tiesvedība Tiesā

21. Prasītājs pamatlietā ir lauksaimnieks. 2016. gadā pēc prasītāja saimniecībā veiktas pārbaudes *Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit* (Nīderlandes Pārtikas un patēriņa preču kontroles iestāde, turpmāk tekstā – "*NVWA*") konstatēja divus savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gadījumus: vienu veselības jomā, kas noticis 2015. gadā, un vienu – dzīvnieku labturības jomā, kas noticis 2016. gadā.

22. 2017. gada 16. februārī pēc sarakstes ar prasītāju *NVWA* pieņēma lēmumu, ar kuru – savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ – prasītājam tika noteikts samazinājums 5 % apmērā no tiešajiem maksājumiem, kas viņam bija jāpiešķir par 2016. gadu.

23. Prasītājs apstrīdēja šo lēmumu ar sūdzību, kuru ministrs ar 2017. gada 30. jūnija lēmumu noraidīja kā nepamatotu. Pēc tam prasītājs par minēto lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

24. Iesniedzējtiesa uzskata, ka ministram ir pamats prasītājam noteikt samazinājumu.

25. Šajā ziņā iesniedzējtiesa vispirms norāda, ka pirmais neievērošanas gadījums ir noticis 2015. gadā, bet otrais – 2016. gadā. Neievērošanas gadījumi tika konstatēti 2016. gadā. Tātad attiecībā uz pirmo neievērošanas gadījumu, *gads, kad tā ir notikusi*, neatbilst *konstatējuma gadam*.

26. Pēc tam iesniedzējtiesa konstatē, ka attiecībā uz abiem neievērošanas gadījumiem *NVWA* ir noteikusi atbalsta summas samazinājumu par 3 % saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) Nr. 640/2014 [16] 39. panta 1. punktu. Ņemot vērā to, ka abi neievērošanas gadījumi tika konstatēti vienā un tajā pašā, proti, 2016. gadā un to, ka uz abiem gadījumiem attiecas dažādas savstarpējās atbilstības jomas, *NVWA* summēja samazinājumus un noteica maksimālo samazinājumu 5 % apmērā saskaņā ar Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 74. pantu. Tādējādi *NVWA* tiešo maksājumu samazinājumu aprēķināja, balstoties uz gadu, kurā neievērošanas gadījumi tika *konstatēti* (2016. gadā), nevis uz gadiem, kuros abi neievērošanas gadījumi *notika* (attiecīgi 2015. un 2016. gadā).

27. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šī samazinājuma aprēķināšanas metode atbilst Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punktam un Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta ievaddaļai un tā a) apakšpunktam. Proti, tā uzskata, ka no šīm tiesību normām skaidri izriet, ka tiešo maksājumu samazinājums savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ ir jāaprēķina, balstoties uz tiešajiem maksājumiem, kas piešķirti par *gadu*, *kurā ir konstatēta* šī neievērošana.

16 Komisijas Deleģētā regula (2014. gada 11. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā (OV 2014, L 181, 48. lpp.).

28. Tomēr iesniedzējtiesai ir šaubas par minēto tiesību normu saderību ar atsevišķiem Savienības tiesību vispārējiem principiem, jo, ja savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gads un šīs neievērošanas konstatācijas gads nesakrīt, samazinājums tiek aprēķināts, balstoties uz *konstatācijas gadu*. Konkrētāk, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā sprieduma *Teglgaard* motīvu daļu, minētās Savienības tiesību normas ir jāuzskata par tādām, kas ir pretrunā vienlīdzīgas attieksmes, samērīguma un tiesiskās drošības principiem.

29. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa ar 2019. gada 23. aprīļa nolēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 3. maijā, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Regulas [Nr. 1306/2013] 99. panta 1. punkts un Īstenošanas regulas [Nr. 809/2014] 73. panta 4. punkta ievaddaļa un tā a) apakšpunkts ir spēkā, ciktāl atbilstoši tiem, lai noteiktu gadu, attiecībā uz kuru tiek aprēķināts samazinājums par savstarpējās atbilstības neievērošanu, ir jāņem vērā gads, kad ir ticis konstatēts savstarpējās atbilstības noteikumu pārkāpums, ja gads, kad ir izdarīts pārkāpums, neatbilst gadam, kad tas ir ticis konstatēts?"

30. Rakstveida apsvērumus iesniedza Nīderlandes, Dānijas un Vācijas valdības, Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības Padome, kā arī Eiropas Komisija. Turklāt šīs ieinteresētās personas, kā arī Zviedrijas valdība atbildēja uz Tiesas 2020. gada 27. aprīļa rakstveida jautājumiem.

IV. Vērtējums

A. Ievada apsvērumi par prejudiciālo jautājumu

31. Ar prejudiciālo jautājumu šādā formulējumā iesniedzējtiesa Tiesai uzdod jautājumu par Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta un Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta ievaddaļas un tā a) apakšpunkta *spēkā esamību*, nevis par šo tiesību normu *interpretāciju*. Tā uzskata, ka no šīm tiesību normām skaidri izriet, ka maksājumu samazinājums ir jāaprēķina, balstoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti par *gadu, kurā ir konstatēta* savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana [17].

32. Savukārt es nepiekrītu premisai par Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta un Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta ievaddaļas un tā a) apakšpunkta interpretāciju, uz kuru ir balstīts prejudiciālais jautājums.

33. Manuprāt, šīs tiesību normas pirmšķietami neļauj skaidri noteikt, vai šajā tiesiskajā regulējumā par pamatu samazinājumu aprēķināšanai ir noteikts *gads, kurā ir notikusi* [noteikumu] *neievērošana*, vai šīs neievērošanas *konstatācijas gads*. Līdz ar to vispirms ir jāatbild uz šo jautājumu šīs lietas ietvaros.

34. Šajā nolūkā ir jāinterpretē ne tikai prejudiciālajā jautājumā minētās tiesību normas, bet it īpaši Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkts. Ir jānoskaidro, vai samazinājuma aprēķins drīzāk ir reglamentēts Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punktā, nevis šīs regulas 99. panta 1. punktā un Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta ievaddaļā un tā a) apakšpunktā.

35. Ņemot to vērā, es uzskatu, kā paskaidrošu turpinājumā, ka attiecīgās tiesību normas attiecas uz *gadu, kad neievērošana ir notikusi*, kā pamatu samazinājumu aprēķināšanai, kas nozīmē, ka iesniedzējtiesas izvirzītais jautājums par tiesību normu spēkā esamību nemaz nerodas.

36. Līdz ar to vienīgais jautājums, uz kuru ir jāatbild šajā lietā, ir jautājums par attiecīgo tiesību normu interpretāciju, lai noteiktu, kurš gads ir jāizvēlas par pamatu tiešo maksājumu samazinājuma aprēķināšanai.

17 Skat. šo secinājumu 27. punktu.

37. Ņemot vērā iepriekš minēto, nolūkā sniegt lietderīgu atbildi iesniedzējtiesai, prejudiciālais jautājums ir jāpārformulē šādi[18]: vai Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkts un 99. panta 1. punkts, kā arī Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta ievaddaļa un tā a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiešo maksājumu samazinājumi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ ir jāaprēķina, balstoties uz maksājumiem, kas piešķirti par to kalendāro gadu, kurā neievērošana *ir notikusi*, vai balstoties uz maksājumiem, kas piešķirti par gadu, kurā šī neievērošana *ir konstatēta*?

38. Lai atbildētu uz šo jautājumu, man šķiet, ka ir lietderīgi vispirms izteikt dažus atgādinājumus par samazinājumu sistēmu savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gadījumā (B daļa). Pēc tam es atgādināšu no sprieduma *Teglgaard* gūtās atziņas (C daļa), pirms interpretēšu pamatlietā piemērojamās tiesību normas (D daļa).

B. Par samazinājumu sistēmu savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gadījumā

39. KLP jomā lauksaimniekiem, lai tiem būtu tiesības uz tiešajiem maksājumiem, ir jāievēro atbilstības nosacījumi. Kamēr viņi saņem šo atbalstu, uz viņiem attiecas arī savstarpējās atbilstības noteikumi[19], kuru neievērošanas gadījumā tiek piemērotas sankcijas, nosakot kopējās atbalsta summas procentuālu samazinājumu.

40. Tiešo maksājumu samazinājums savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ notiek divos posmos: samazinājuma *aprēķināšana* un – pēc tam – samazinājuma *attiecināšana*.

41. Lai aprēķinātu samazinājumu, ir jāizvēlas, vai par pamatu aprēķinam tiek izmantots *gads, kurā ir notikusi* neievērošana, vai *gads, kurā ir konstatēta* neievērošana, un šai izvēlei var būt būtiska ietekme uz samazinājuma apmēru. Proti, tādi faktiskie apstākļi kā apstrādāto hektāru skaits, kurus ņemot vērā šie maksājumi tiek piešķirti, dažādos gados var stipri mainīties. Šī iemesla dēļ, ja savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana nav konstatēta tajā pašā gadā, kurā tā ir notikusi, par aprēķina bāzi izmantojot neievērošanas *konstatācijas gadu*, to maksājumu summa, kuriem ir piemērojams samazinājums, var būt lielāka nekā summa šo noteikumu neievērošanas gadā hektāru skaita pieauguma gadījumā vai, gluži pretēji, tā var būt mazāka hektāru skaita samazināšanās gadījumā[20].

42. Spriedumā *Teglgaard* tika aplūkota tieši šāda situācija, kurā tiešo maksājumu apmērs gadā, kad neievērošana ir notikusi, atšķiras no maksājumu apmēra tās konstatācijas gadā[21].

C. No sprieduma Teglgaard gūtās atziņas

43. Šajā lietā spriedums *Teglgaard* ir nozīmīgs īpaši divos aspektos.

18 Ir jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu ietvaros Tiesai ir jāsniedz iesniedzējtiesai noderīga atbilde, kas ļauj izlemt tās izskatīšanā esošo strīdu. Šajā nolūkā Tiesai ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi vai jāpārbauda, vai jautājums par Savienības tiesību normas spēkā esamību ir balstīts uz pareizu attiecīgā teksta interpretāciju. Skat. spriedumu, 1997. gada 17. jūlijs, *Krüger* (C-334/95, EU:C:1997:378, 22. un 23. punkts).

19 Savstarpējās atbilstības noteikumos tiešo maksājumu pilnīga izmaksa ir saistīta ar atbilstību noteikumiem, kas attiecas uz lauksaimniecības zemi, lauksaimniecisko ražošanu un darbību, kuru mērķis ir iekļaut kopējā tirgus organizācijā pamatstandartus attiecībā uz vidi, pārtikas nekaitīgumu, dzīvnieku veselību un labturību un labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem. Šo standartu neievērošanas gadījumā dalībvalstis pilnībā vai daļēji atceļ atbalstu. Tātad ar savstarpējās atbilstības noteikumiem lauksaimniekiem katrā ekspluatācijas gadā ir likts ievērot tiesiskā regulējuma prasības attiecībā uz labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, kuri veido savstarpējās atbilstības noteikumus (skat. spriedumu *Teglgaard*, 40.–42. punkts).

20 Šajā nozīmē skat. arī spriedumu *Teglgaard*, 48. un 53. punkts. Konkrētu piemēru skat. šo secinājumu 72.–76. punktā. Savukārt, ja pārkāpuma izdarīšanas gads un konstatācijas gads sakrīt, izvēle starp pārkāpuma izdarīšanas gadu un konstatācijas gadu nav jāizdara.

21 Šajā lietā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav precizēts, vai, runājot par savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanu veselības jomā, attiecīgā lauksaimnieka situācijai raksturīgie materiālie apstākļi ir bijuši atšķirīgi gadā, kad neievērošana ir notikusi (2015), un tās konstatējuma gadā (2016).

44. *Pirmkārt*, Tiesa saskārās ar jautājumu par interpretāciju, kas ir tāds pats kā jautājums šajā lietā, proti, vai par pamatu tiešo maksājumu samazinājuma aprēķinam ir jāizvēlas *gads, kad [neievērošana] ir notikusi*, vai *gads, kad tā ir konstatēta*.

45. Konkrētāk, runa bija par Regulas Nr. 1782/2003 6. panta 1. punkta interpretāciju. Šīs tiesību normas formulējums nebija skaidrs atšķirību dēļ starp tās dažādajām valodu redakcijām. Būtībā šīs tiesību normas franču valodas redakcijā bija paredzēts, ka vērā ņemamais gads maksājumu samazināšanai ir *gads, kurā neatbilstība ir konstatēta*. Turpretī gandrīz visās pārējās šīs tiesību normas valodu versijās bija paredzēts, ka šim samazinājumam atbilstošais gads ir *gads, kad neatbilstība ir notikusi* [22].

46. Saskaroties ar šīm divām interpretācijas iespējām, Tiesa izvēlējās *gadu, kad neatbilstība ir notikusi*. Šajā izvēlē tā it īpaši balstījās, pirmkārt, uz savstarpējās atbilstības noteikumu mērķi un, otrkārt, uz samērīguma, vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās drošības principiem.

47. Tādējādi tā vispirms uzskatīja, ka ir piemēroti aprēķina pamatā izmantot tikai gadu, kad neatbilstība ir notikusi, lai nodrošinātu savstarpējās atbilstības noteikumu mērķa sasniegšanu visos gadījumos.

48. Šajā ziņā tā norādīja, ka Regulas Nr. 1782/2003 mērķis savstarpējās atbilstības noteikumu ievērošanas jomā bija *saistīt* tiešā atbalsta samaksu ar tiesiskā regulējuma prasību attiecībā uz labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, kuras veido savstarpējās atbilstības noteikumus, ievērošanu. Šo prasību neievērošanas gadījumā dalībvalstīm esot jāpiemēro tiešo maksājumu summas samazinājumi. Tiesa uzskatīja, ka šo prasību ievērošanas nozīme ir skaidra tikai tad, ja sankciju par to neievērošanu veido šīs neievērošanas gadā piešķiramo tiešo maksājumu samazināšana. Proti, tikai šāda sakarība varot saglabāt *saikni* starp lauksaimnieka rīcību, kura ir sankciju pamatā, un šo sankciju, jo materiālie apstākļi, uz kuriem pamatojoties tiek piešķirti tiešie maksājumi, katru gadu varot atšķirties [23].

49. Pēc tam tā nosprieda, ka tikai tā gada, kad neievērošana ir notikusi, izmantošana aprēķina pamatā ir piemērota, lai visos gadījumos nodrošinātu samērīguma principa ievērošanu. Proti, tā gada ņemšana vērā, kurā ir konstatēta savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana, lai aprēķinātu tiešo maksājumu samazinājumu, nevarot nodrošināt saikni starp lauksaimnieka rīcību, kas ir pamatā šādai samazināšanai, un šo samazināšanu. Savukārt samērīguma principa ievērošana vienmēr tiekot nodrošināta, ja tiešo maksājumu samazinājums tiek aprēķināts, izmantojot tiešos maksājumus, kas ir piešķirti vai jāpiešķir kalendārajā gadā, kurā notikusi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana, jo tad šāda saikne tiek saglabāta [24].

50. Visbeidzot, tā gada, kad neievērošana ir notikusi, izmantošana aprēķinā spējot nodrošināt vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās drošības principus. Proti, šī gada izmantošana aprēķina pamatā ļaujot novērst risku, ka maksājumu summa, uz kuru attiecas samazinājums, ir lielāka vai mazāka nekā tā gada summa, kurā ir konstatēta savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana, kas varot, pirmkārt, nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi starp lauksaimniekiem un, otrkārt, attiecīgajam lauksaimniekam padarīt paredzamas finansiālās sekas, kas tam rastos savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ [25].

22 Spriedums *Teglgaard*, 36. punkts.

23 Spriedums *Teglgaard*, 40.–43. punkts.

24 Spriedums *Teglgaard*, 40.–43. punkts un 49.–51. punkts.

25 Spriedums *Teglgaard*, 48., 52. un 53. punkts.

51. *Otrkārt*, spriedumā *Teglgaard* Tiesa interpretēja visas tiesību normas par samazinājumu aprēķināšanu, kas bija spēkā pirms šajā lietā aplūkotā tiesiskā regulējuma. Lai gan šo agrāko tiesību normu formulējums laika gaitā ir ticis grozīts [26], Tiesa tās interpretēja identiski. Šajā ziņā Tiesa skaidri nošķīra samazinājumu *aprēķināšanu* un *attiecināšanu*. Tiesa uzskatīja, ka visas agrākās tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka samazinājumi ir *jāaprēķina*, balstoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai piešķirami par to kalendāro gadu, kurā šī neievērošana *ir notikusi*, lai gan šādi aprēķināto tiešo maksājumu samazinājumi *ir jāattiecina* uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai piešķirami tajā kalendārajā gadā, kurā savstarpējās atbilstības prasību neievērošana *ir konstatēta* [27].

52. Kā norādīju šo secinājumu ievadā, jautājums, kas tiek uzdots šajā lietā, ir par to, vai šī interpretācija attiecas arī uz jauno tiesisko regulējumu vai arī likumdevēja mērķis tomēr bija mainīt gadu, kurš jāizvēlas par pamatu, aprēķinot samazinājumus.

53. Lai atbildētu uz šo jautājumu, es uzskatu, ka vispirms ir lietderīgi sākt ar pamatregulā paredzēto tiesību normu, proti, Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkta un 99. panta 1. punkta interpretāciju (D iedaļa), pirms tiek interpretēta Īstenošanas regula Nr. 809/2014 (E iedaļa). Tā kā Īstenošanas regula Nr. 809/2014 ir īstenošanas regula, kas pieņemta, pamatojoties uz Regulā Nr. 1306/2013 iekļautu pilnvarojumu, tā ir jāinterpretē saskaņā ar Regulu Nr. 1306/2013 un tajā nevar tikt veikta atkāpe no šīs regulas normām, no kurām tā ir atvasināta [28].

D. Par Regulas Nr. 1306/2013 interpretāciju

54. Regulas Nr. 1306/2013 interpretācijā Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punktam ir īpaša nozīme, jo tieši šo pamatregulas tiesību normu, kas bija spēkā pirms Regulas Nr. 1306/2013, Tiesa interpretēja tādējādi, ka tajā par samazinājuma aprēķina bāzi izmanto *gadu, kurā ir notikusi* neievērošana [29]. Tātad rodas jautājums, ar kuru Regulas Nr. 1306/2013 tiesību normu ir aizstāts Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkts.

55. Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka Regulā Nr. 1306/2013 nav ietverta Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punktam identiska tiesību norma, bet gan divas tiesību normas, proti, 97. panta 1. punkts un 99. panta 1. punkts, kuri pirmšķietami ir formulēti līdzīgi kā Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkts [30].

56. Turklāt ir jānorāda, ka katrā no šīm abām tiesību normām ir atsauce uz konkrētu, bet atšķirīgu gadu: Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punktā ir atsauce uz *konstatācijas gadu*, bet šīs pašas regulas 97. panta 1. punktā ir atsauce uz kalendāro gadu, kurā [atbalsta] saņēmējam ir jāievēro savstarpējās atbilstības noteikumi, kas atbilst *gadam, kad neievērošana ir notikusi* [31]. Rodas jautājums par to, *kura* no šīm tiesību normām attiecas uz samazinājumu aprēķinu un – vispārīgāk – vai likumdevējs ir vēlējies mainīt gadu, ko izmanto kā aprēķina bāzi, vai tomēr izmantot gadu, kad *neievērošana ir notikusi*, kā tas bija paredzēts iepriekšējos tiesiskajos regulējumos.

57. Ieinteresētās personas šajā jautājumā būtībā pauž divus atšķirīgus viedokļus.

26 Runa ir, pirmkārt, par Regulas Nr. 1782/2003 6. panta 1. punktu, par šīs regulas, kas grozīta ar Regulu Nr. 146/2008, 6. panta 1. punktu, kā arī Regulas Nr. 796/2004 66. panta 1. punktu un, otrkārt, Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punktu un Regulas Nr. 1122/2009 70. panta 4. punktu un 8. punkta a) apakšpunktu. Šīs tiesību normas ir minētas šo secinājumu II.A iedaļā.

27 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 34.–59. punkts.

28 Šajā nozīmē skat. spriedumu *Teglgaard*, 45. punkts un tajā minētā judikatūra.

29 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 55. un 56. punkts.

30 Lai gan Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkta pirmās daļas formulējums ir tuvs Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkta formulējumam, šīs pirmās tiesību normas otrā daļa ir tuva Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punktam.

31 Šajā nozīmē skat. arī spriedumu *Teglgaard*, 55. punkts, kas attiecas uz vārdu salikumu "kalendārais gads". Cik man zināms, tiesību normas dažādās valodu redakcijās šajā jautājumā ir identiskas un tātad šajā ziņā ir skaidras.

58. No vienas puses, Nīderlandes un Vācijas valdības, kā arī Komisija uzskata, ka likumdevējs ar jauno tiesisko regulējumu ir vēlējies mainīt gadu, kas jāizmanto par pamatu samazinājumu aprēķinam. Tās uzskata, ka agrākais Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkts par aprēķinu tika aizstāts ar Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punktu. Tā kā pēdējā minētajā tiesību normā ir atsauce uz *konstatācijas gadu*, tad samazinājums būtu jāaprēķina, pamatojoties uz šo gadu.

59. No otras puses, Dānijas valdība, Parlaments un Padome uzskata, ka jaunais tiesiskais regulējums būtībā ir identisks agrākajiem tiesiskajiem regulējumiem un ka likumdevējs nav vēlējies mainīt gadu, kas tiek izmantots par pamatu samazinājumu aprēķināšanai. Tie būtībā uzskata, ka Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkts reglamentē nevis samazinājuma *aprēķināšanu*, bet gan tā *attiecināšanu*. Tādējādi no šīs tiesību normas, kurā ir atsauce uz *konstatācijas gadu*, izrietot, ka samazinājums ir *jāattiecina* uz šajā gadā piešķirtajiem maksājumiem. Savukārt, runājot par samazinājuma *aprēķinu*, Dānijas valdība uzskata, ka iepriekšējais Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkts ir aizstāts ar Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punktu un ka tātad samazinājums ir jāaprēķina, pamatojoties uz *gadu, kad neievērošana ir notikusi*, kā tas ir paredzēts šajā pirmajā minētajā tiesību normā [32].

60. Es piekrītu šai pēdējai minētajai interpretācijai konkrēti šādu iemeslu dēļ. Pirmkārt, no atbilstības tabulas izriet, ka tieši ar Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punktu tika aizstāts Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punkts (1. iedaļa). Otrkārt, tikai tā *gada, kad neievērošana ir notikusi*, izmantošana aprēķina pamatā ir piemērota, lai visos gadījumos nodrošinātu Regulas Nr. 1306/2013 mērķa savstarpējās atbilstības noteikumu ievērošanas jomā sasniegšanu, kā arī samērīguma principa īstenošanu (2. iedaļa). Treškārt, manuprāt, no Regulas Nr. 1306/2013 rašanās vēstures nevar secināt, ka likumdevējs *būtu vēlējies* šajā jautājumā grozīt noteikumus, kas bija spēkā iepriekš, – varbūt tieši otrādi (3. iedaļa).

1. Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkta un 99. panta 1. punkta formulējums, kā arī konteksts, kādā šīs tiesību normas iekļaujas salīdzinājumā ar agrāko regulu

61. Vispirms jānorāda, ka gan Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punktu, gan 99. panta 1. punktu saskaņā ar to formulējumu principā varētu saprast tādējādi, ka tie attiecas uz samazinājumu aprēķinu, un tādējādi varētu uzskatīt, ka tie aizstāj Regulas Nr. 73/2009 23. panta 1. punktu. Proti, nevienā no tiem nav skaidri minēts gads, uz kura pamata ir *jāaprēķina* samazinājumi. Turpretī tajos abos ir lietots jēdziens ar plašu nozīmi – "*piemērot*" samazinājumus, kas var nozīmēt "*aprēķināšanu*", bet arī "*attiecināšanu*" [33].

62. Ņemot to vērā, es tomēr konstatēju, ka no Regulas Nr. 1307/2013 XI pielikumā ietvertās atbilstības tabulas izriet, ka Regulas Nr. 73/2009 23. pants tika aizstāts ar Regulas Nr. 1306/2013 97. pantu [34].

32 Parlaments un Padome arī uzskata, ka samazinājuma aprēķinam ir jābūt balstītam uz maksājumiem, kas piešķirti par gadu, kad neievērošana ir notikusi. Tomēr tie nav precizējuši, ar kādu tiesību normu vai kādām tiesību normām tie to pamato.

33 Šajā nozīmē skat. spriedumu *Teglgaard*, 44. un 45. punkts, un ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus lietā *Teglgaard* un *Fløjstrupgård* (C-239/17, EU:C:2018:328, 76. punkts). Citās Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkta un 99. panta 1. punkta valodu versijās ir izmantots termins ar tikpat plašu nozīmi kā "piemērot": "imposed" un "applied" angļu valodā, "opgelegd" holandiešu valodā un "pålægges" un "anvendes" dāņu valodā.

34 Šajā ziņā no Regulas Nr. 1307/2013 72. panta "Atcelšana" 2. punkta izriet, ka atsauces uz Regulu Nr. 73/2009 uzskata par atsaucēm uz Regulu Nr. 1306/2013 un tās lasa saskaņā ar Regulas Nr. 1307/2013 XI pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

63. Ir jāatgādina, ka savstarpējās atbilstības noteikumi, kas paredzēti Regulā Nr. 73/2009 tika formāli atcelti ar Regulu Nr. 1307/2013, lai gan tie tika aizvietoti ar Regulā Nr. 1306/2013 paredzētajām tiesību normām [35]. Tādējādi Regula Nr. 1306/2013 un Regula Nr. 1307/2013, kas ir daļa no KLP reformas, ir cieši saistītas [36]. Šādā kontekstā tad arī Regulai Nr. 1307/2013 tika pievienots pielikums ar tabulu, kurā norādītas atbilstības starp Regulas Nr. 1306/2013 tiesību normām un Regulas Nr. 73/2009 atceltajām tiesību normām [37].

64. Atbilstoši šai tabulai es balstos uz principu, ka gads, uz kura pamata ir jāaprēķina maksājumu samazinājumi, ir noteikts Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punktā, un tas man liek uzdot šādu jautājumu: kāds tad ir Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta priekšmets?

65. Tāpat kā Dānijas valdība, Padome un Parlaments es uzskatu, ka šī tiesību norma attiecas uz samazinājumu *attiecināšanu*.

66. Attiecībā uz formulējumu vispirms ir jākonstatē liela līdzība starp šo tiesību normu un agrāko tiesību normu, kas attiecās uz samazinājumu *attiecināšanu*, proti, Regulas Nr. 1122/2009 70. panta 8. punkta a) apakšpunktu. Tādējādi šķiet, ka šo pēdējo minēto tiesību normu likumdevējs Pamatregulā Nr. 1306/2013 ir iekļāvis 99. panta 1. punkta pirmās daļas formā.

67. Turklāt šo interpretāciju apstiprina iepriekš minētā atbilstības tabula. Proti, no šīs tabulas izriet, ka Regulas Nr. 1306/2013 99. pants atbilst agrākās Regulas Nr. 73/2009 24. pantam. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šajā pēdējā minētajā pantā ir ietverti punkti, kas ir identiski Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta otrajai daļai un 2.–4. punktam. Tomēr tajā nav ietverta Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta pirmajai daļai līdzvērtīga tiesību norma, kas atbalstītu ideju, ka šī tiesību norma atbilst Regulas Nr. 1122/2009 70. panta 8. punkta a) apakšpunktam.

68. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jānoraida Nīderlandes un Vācijas valdību, kā arī Komisijas izvirzītais arguments par 99. panta nosaukumu "Administratīvā soda aprēķināšana", kas nebija ietverts agrākajās regulās. Protams, šis nosaukums varētu norādīt uz to, ka Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta pirmā daļa attiecas uz samazinājumu aprēķināšanu un ka tādējādi tā attiecas uz gadu, kurš jāņem vērā, lai aprēķinātu samazinājumus. Tomēr ir jākonstatē, pirmkārt, ka turpmāk izklāstītie argumenti neapstiprina šādu interpretāciju. Otrkārt, kā to norāda Padome, 99. panta nosaukumu var izskaidrot ar to, ka gandrīz viss 99. pants, proti, šī panta 1. punkta otrā daļa, kā arī 2.–4. punkts, faktiski attiecas uz samazinājumu aprēķināšanu, it īpaši uz elementiem, kas jāņem vērā, veicot aprēķinu, kā, piemēram, konstatētās neatbilstības nopietnība, apjoms, pastāvīgums un atkārtošanās.

2. Par savstarpējās atbilstības sistēmas mērķi

69. Spriedumā *Teglgaard* Tiesa nosprieda, ka Regulas Nr. 1782/2003 mērķis attiecībā uz savstarpējās atbilstības noteikumu ievērošanu ir *saistīt* tiešo maksājumu izmaksu ar atbilstību noteikumiem, kas attiecas uz lauksaimniecības zemi, lauksaimniecisko ražošanu un darbību [38].

70. Ir skaidrs, ka šis mērķis tika saglabāts Regulā Nr. 1306/2013, kā norādīts tās 53. apsvērumā. Tādējādi šajā apsvērumā ir atgādināts, ka ar agrākajām pamatregulām – Regulu Nr. 1782/2003 un Regulu Nr. 73/2009 – tika izveidots princips, ka atbalsta summa pilna samaksa atbalsta saņēmējiem būtu *jāsaista* ar atbilstību noteikumiem attiecībā uz zemes apsaimniekošanu, lauksaimniecības ražošanu un lauksaimniecisko darbību.

35 Skat. šo secinājumu 15. zemsvītras piezīmi.

36 It īpaši Regula Nr. 1306/2013 un saskaņā ar to pieņemtās tiesību normas ir piemērojamas Regulā Nr. 1307/2013 paredzētajiem pasākumiem (skat. šīs pēdējās minētās regulas 4. apsvērumu).

37 Skat. Regulas Nr. 1307/2013 XI pielikumu.

38 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 40.–43. punkts, kas minēti šo secinājumu 47. un 48. punktā.

71. Manuprāt un atbilstoši tam, ko Tiesa ir nospriedusi spriedumā *Teglgaard*, no šī mērķa var secināt, ka par pamatu samazinājumu aprēķināšanai ir jāizmanto *gads, kad neievērošana ir notikusi*, kā paredzēts Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punktā. Proti, tikai šī gada izmantošana aprēķina pamatā ir piemērota, lai visos gadījumos nodrošinātu saikni starp lauksaimnieka rīcību un šo sankciju [39]. Turpretī, *konstatācijas gada* ņemšana vērā, lai aprēķinātu samazinājumu, neļauj nodrošināt šo saikni sistemātiski. Tas pats attiecas uz samērīguma principu [40]. Turklāt *gada, kad neievērošana ir notikusi*, izmantošana aprēķinā labāk atbilst tiesiskās drošības un vienlīdzīgas attieksmes principiem [41].

72. Lai ilustrētu manu viedokli ar piemēru, atbilstošs, manuprāt, ir ģenerāladvokātes E. Šarpstones minētais piemērs secinājumos lietā *Teglgaard* [42]: pieņemsim, ka lauksaimnieki A, B un C darbojas identiskās lauku saimniecībās un katram no tiem pirmajā gadā ir tiesības saņemt tiešo atbalstu 10 000 EUR apmērā. Katrs no tiem pirmajā gadā pieļauj tieši to pašu savstarpējās atbilstības noteikumu pārkāpumu, taču pārkāpums šajā gadā netiek atklāts.

73. Otrajā gadā lauksaimnieks A pārtrauc lauksaimniecības darbību un nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam. Lauksaimnieks B turpina darboties tajā pašā lauksaimniecībā un pieprasa tādu pašu tiešā atbalsta summu (10 000 EUR). Lauksaimnieks C nolemj paplašināt savas saimniecības izmēru un attiecīgi sāk pieprasīt lielāku tiešo atbalstu.

74. Trešajā gadā tiek atklāti pārkāpumi. Kompetentās valsts iestādes veic pienācīgus neatbilstību "konstatējumus" un pieņem lēmumus samazināt tiešo atbalstu katram lauksaimniekam par 3 %, aprēķinot samazinājumu, pamatojoties uz katram lauksaimniekam pienākošos atbalsta kopējo summu trešajā gadā.

75. Tā rezultātā lauksaimniekam A (kurš nepieprasa tiešo atbalstu trešajā gadā, jo vairs nenodarbojas ar lauksaimniecību) ir piemērojams tiešo maksājumu samazinājums: 3 % × 0. Viņš paliek nesodīts. Lauksaimniekam B, kurš joprojām apstrādā to pašu lauksaimniecības platību kā pirmajā gadā un par trešo gadu ir tiesīgs saņemt tiešos maksājumus 10 000 EUR apmērā, ir piemērojams tiešo maksājumu samazinājums 3 % × 10 000 EUR jeb 300 EUR. Viņam uzliktais sods ir tāds pats, kā tas būtu bijis, ja pārkāpuma gads būtu izmantots 3 % atbalsta samazinājuma aprēķināšanai. Lauksaimnieks C ir ievērojami paplašinājis savu saimniecību un trešajā gadā ir tiesīgs saņemt tiešos maksājumus 100 000 EUR apmērā. Tā rezultātā viņam piemērotais sods par pirmajā gadā pieļauto neatbilstību ir 3000 EUR liels samazinājums, ko piemēro viņa tiešajiem maksājumiem par trešo gadu.

76. Var secināt, ka uz *konstatācijas gadu* balstītas metodoloģijas piemērošanas rezultātā trīs lauksaimniekiem A, B un C tiek piemērotas ievērojami atšķirīgas sankcijas (attiecīgi 0 EUR, 300 EUR un 3000 EUR) attiecībā uz tieši *tādu pašu savstarpējās atbilstības noteikumu pārkāpumu* pirmajā gadā. Taču šāds rezultāts nav saderīgs ne ar Regulas Nr. 1306/2013 mērķi, ne ar samērīguma principu [43].

77. Ņemot vērā iepriekš minēto, pirmkārt, ir jānoraida Komisijas izvirzītais arguments par Regulas Nr. 1306/2013 mērķi. Protams, ka administratīvajiem sodiem maksājumu samazinājumu veidā ir jābūt preventīviem un efektīviem, kas izriet no Regulas Nr. 1306/2013 57. apsvēruma. Tomēr šis vispārīgais mērķis, ņemot vērā manis tikko izklāstīto, nevar pamatot to, ka, aprēķinot samazinājumus, tiek izmantots konstatācijas gads. Otrkārt, attiecībā uz Nīderlandes, Vācijas un Zviedrijas valdību izvirzīto

39 Spriedums *Teglgaard*, 40.–43. punkts.

40 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 49.–51. punkts.

41 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 48., 52. un 53. punkts.

42 C-239/17, EU:C:2018:328, 90.–94. punkts.

43 Skat. spriedumu *Teglgaard*, 43. un 49.–51. punkts.

argumentu par to, ka praksē kā aprēķina bāzi būtu grūtāk izmantot *gadu, kad neievērošana ir notikusi*, nevis *konstatācijas gadu*, ir jāsecina, pat pieņemot, ka šis arguments ir pareizs, ka nevar atsaukties uz šādām administratīvām vai praktiskām grūtībām, lai pamatotu interpretāciju, kas ir pretrunā attiecīgo tiesību normu mērķim [44].

3. Par attiecīgo tiesību normu rašanās vēsturi

78. Tā kā Regula Nr. 1306/2013 tika pieņemta, *pirms* tika pasludināts spriedums *Teglgaard*, likumdevējam nebija iespējas skaidri norādīt, vai tas ir vēlējies saglabāt vai mainīt iepriekšējā tiesiskajā regulējumā, kas interpretēts spriedumā *Teglgaard*, minēto gadu, uz kura pamata ir jāaprēķina tiešo maksājumu samazinājumi. Tomēr neviens ar Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkta un 99. panta 1. punkta rašanās vēsturi saistīts apstāklis, manuprāt, neļauj uzskatīt, ka likumdevējs būtu vēlējies grozīt tiesisko regulējumu šajā jautājumā.

79. Pirmkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 1306/2013 apsvērumiem ir jākonstatē, ka tajos nav minēta samazinājuma aprēķināšanas metode. Tādējādi Regulas Nr. 1306/2013 apsvērumi nesatur nevienu elementu, kas ļautu uzskatīt, ka likumdevējs šajā jautājumā būtu vēlējies grozīt iepriekšējās normas. Gluži pretēji, tāpat kā Dānijas valdība un Eiropas Parlaments es uzskatu, ka Regulas Nr. 1306/2013 57. apsvērumā, šķiet, ir norādīts, ka likumdevējs *nav vēlējies* grozīt iepriekšējo tiesisko regulējumu. Tā no šī apsvēruma par savstarpējās atbilstības sistēmu izriet, ka Regulas Nr. 1306/2013 mērķis "konsekvences nolūkā ir [..] *apvienot* attiecīgos Savienības noteikumus vienā juridiskajā instrumentā" [45], kas norāda uz to, ka likumdevējs nav vēlējies grozīt samazinājumu sistēmu savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gadījumā.

80. Otrkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 1306/2013 sagatavošanas darbiem ir jānorāda, ka, pat ja no šiem dokumentiem izrietētu likumdevēja vēlme mainīt samazinājumu aprēķināšanas metodi, šāds nodoms, manuprāt, nevarētu būt noteicošs attiecīgo tiesību normu interpretācijā, jo tas vispār nav izteikts pašā tiesiskajā regulējumā, proti, ne Regulas Nr. 1306/2013 tiesību normās, ne attiecīgo noteikumu mērķī [46].

81. Ņemot to vērā un jebkurā gadījumā, atšķirībā no Komisijas, es neuzskatu, ka no Regulas Nr. 1306/2013 99. panta sagatavošanas darbiem var secināt, ka likumdevējs ir vēlējies grozīt samazinājumu aprēķināšanas metodi. Ir jāatgādina, ka Komisija uzskata, ka tieši šī tiesību norma, nevis šīs regulas 97. panta 1. punkts ir tā, kas reglamentē gadu, uz kura pamata ir jāaprēķina tiešo maksājumu samazinājumi.

82. Šajā ziņā ir jānorāda, ka, Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkts likumdošanas procesa laikā, protams, ir ticis grozīts, jo šīs tiesību normas sākotnējā redakcijā Komisijas priekšlikumā bija atsauce uz *gadu, kad neievērošana ir notikusi* [47], lai gan šīs tiesību normas galīgajā redakcijā ir atsauce uz *konstatācijas gadu*. Pretēji tam, ko apgalvo Komisija, sagatavošanas darbos nekas neļauj tomēr secināt, ka likumdevējs ar šo grozījumu, kas tika ieviests trialoga sanāksmēs pēc Komisijas priekšlikuma [48], būtu vēlējies – salīdzinājumā ar iepriekšējo tiesisko regulējumu – mainīt gadu, kas jāņem vērā samazinājumu *aprēķināšanā*.

44 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1991. gada 21. februāris, Vācija/Komisija (C-28/89, EU:C:1991:67, 18. punkts) un ģenerāladvokātes E. Šarpstones secinājumus lietā *Teglgaard* un *Fløjstrupgård* (C-239/17, EU:C:2018:328, 60., 82. un 83. punkts).

45 Mans izcēlums. Jāatgādina, ka pirms Regulas Nr. 1306/2013 stāšanās spēkā tiesību normas sankciju par savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanu jomā bija paredzētas Regulā Nr. 73/2009 par tiešo atbalstu lauksaimniekiem. Īstenojot KLP reformu, vairākas tiesību normas par KLP finansēšanu, kas ir kopīgas dažādu veidu atbalstiem, tika iekļautas Regulā Nr. 1306/2013, kas tātad ir tā sauktā "horizontālā" regula. Šāds ir konteksts, kādā likumdevējs Regulā Nr. 1306/2013 iekļāva noteikumus savstarpējās atbilstības jomā.

46 Šajā nozīmē skat. arī ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā BV (C-129/19, EU:C:2020:375, 118.–123. punkts) un lietā *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (C-815/18, EU:C:2020:319, 61.–63. punkts).

47 Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību (COM(2011) 628, galīgā redakcija). Minētā priekšlikuma 99. panta 1. punktā konkrētāk bija atsauce uz "attiecīgo kalendāro gadu vai attiecīgajiem gadiem". Kā izskaidrots šo secinājumu 56. punktā, šī atsauce atbilst gadam, kad neievērošana ir notikusi.

48 Visi trīs likumdevēji apstiprināja, ka grozījumi tika ieviesti trialoga sanāksmēs pēc Komisijas priekšlikuma.

83. Lai pamatotu savu nostāju, Komisija iesniedza *iekšējos* dokumentus, kas ļaujot uzskatīt, ka tāds bija tās nodoms, kad tā piedāvāja šo grozījumu: tā uzskatīja, ka uz samazinājumu aprēķinu attiecas Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkts un ka vairs nav jāizmanto gads, kad neievērošana ir *notikusi*, bet gan *konstatācijas* gads, jo esot pārāk grūti noteikt gadu, kurā ir notikusi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana [49].

84. Tomēr kopā ar Parlamentu un Padomi ir jākonstatē, ka neviens Regulas Nr. 1306/2013 (publisko) sagatavošanas darbu elements neļauj konstatēt, ka šie divi likumdevēji būtu bijuši informēti par šo apgalvoto pamatojumu un ka tie tam būtu piekrituši, akceptējot grozījumus [50]. No tā izriet, ka minētais iekšējais dokuments nevar būt interpretācijas avots. Turklāt, kā norāda Parlaments un Padome, Komisijas piedāvāto grozījumu var izskaidrot ar tās vēlmi nodrošināt konsekvenci ar iepriekšējās tiesību normas par attiecināšanu, proti, Regulas Nr. 1122/2009 70. panta 8. punkta a) apakšpunkta saturu.

85. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es secinu, ka likumdevējs *nav* vēlējies grozīt samazinājumu aprēķina metodi atbilstoši Regulai Nr. 1306/2013.

4. Secinājums par Regulas Nr. 1306/2013 interpretāciju

86. No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Regulas Nr. 1306/2013 97. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka maksājumu samazinājumi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ ir *jāaprēķina*, balstoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai piešķirami par gadu, kurā šī neievērošana *ir notikusi*, savukārt šīs regulas 99. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šādi aprēķinātie tiešo maksājumu samazinājumi tiek *attiecināti* uz maksājumiem, kas piešķirti vai piešķirami par to kalendāro gadu, kurā šī neievērošana *ir konstatēta*.

E. Par Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 interpretāciju

87. Attiecībā uz Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunktu ir jākonstatē, ka šīs tiesību normas formulējums būtībā ir identisks Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta formulējumam. Tādējādi Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunkts kā īstenošanas regulas tiesību norma ir jāinterpretē atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punktam. No tā izriet, ka Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē arī tādējādi, ka tiešo maksājumu samazinājumi tiek *attiecināti* uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai ir jāpiešķir par to kalendāro gadu, kurā savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana *ir konstatēta* [51].

49 No šī Komisijas 2013. gada 15. maija iekšējā dokumenta par regulas priekšlikuma 99. panta 1. punktu izriet, ka "[..] the current text as regards the calculation of reductions refers to the occurrence of the non-compliance. This could be difficult to establish. Therefore, if possible, [paragraph 1 of Article 99] should be amended by introducing a reference to the year of the finding".

50 Cik man zināms un kā to norādīja Padome un Parlaments, grozījums ir minēts tikai divos Padomes publiskajos dokumentos. Tomēr no tiem nevar izsecināt nekādu likumdevēja nodomu attiecībā uz grozījumu ieviešanu. Pirmajā dokumentā ar atsauces numuru 10204/13 ADD1, kas datēts ar 2013. gada 7. jūniju, komentārā attiecībā uz 99. panta 1. punktu ir norādīts: "Open – revised text in preparation. That text will provide that the reduction would be applied to claims lodged during the calendar year of the finding." Kā skaidroju šo secinājumu 61. punktā, termins "piemēro" ("applied" angļu valodā) var nozīmēt gan samazinājuma aprēķinu, gan attiecināšanu. Otrajā dokumentā ar atsauces numuru 10204/13 REV, kas datēts ar 2013. gada 14. jūniju, šis komentārs ir aizstāts ar pieņemtā 99. panta 1. punkta formulējumu, kas arī neļauj noteikt likumdevēja motivāciju.

51 Tas, ka Komisija, pieņemot Īstenošanas regulas Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunktu, acīmredzot uzskatīja, ka Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkts neattiecas uz samazinājuma attiecināšanu, bet gan uz tā aprēķināšanu, izskaidro, kādēļ šajā tiesību normā ir tikai atkārtots Regulas Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta saturs.

V. Secinājumi

88. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) uzdoto jautājumu atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu 97. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiešo maksājumu samazinājumi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ ir jāaprēķina, balstoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai piešķirami par gadu, kurā šī neievērošana ir notikusi.

2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu 99. panta 1. punkts un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 (2014. gada 17. jūlijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību, 73. panta 4. punkta ievaddaļa un tā a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šādi aprēķinātie tiešo maksājumu samazinājumi tiek attiecināti uz maksājumiem, kas piešķirti vai piešķirami par to kalendāro gadu, kurā šī savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana ir konstatēta.